

## φυλάω

**φυλάω** κ. **φυλάγω** κ. **φυλώ**, ρ. [από το ρ. φυλάγω με αποβολή του γ], φυλάω. **1.** επιτηρώ κάποιον να μη φύγει, φρουρώ κάποιον: «υπήρχαν πέντε φύλακες που φυλούσαν τους κρατούμενους». **2.** σέβομαι, τηρώ: «εγώ, πάντα φυλάω τον όρκο που δίνω». **3.** διατηρώ, κρατώ, δε σπαταλώ: «φυλάω τα λεφτά μου, γιατί η ζωή έχει πολλές αναποδιές και χωρίς λεφτά δεν μπορείς να τις ξεπεράσεις». **4.** περιμένω: «φυλάω μισή ώρα να 'ρθει, κι ακόμη να φανεί». **5.** παραφυλάω, παραμονεύω, ενεδρεύω: «φυλάω να περάσει ο τάδε, γιατί θέλω να εξηγηθώ μαζί του». **6α.** στην προστακτ. αορ. **φυλάξου!** πρόσεχε! πρόσεξε(!): «φυλάξου απ' αυτόν τον άνθρωπο, γιατί είναι μεγάλο κουμάσι!». **β.** λέγεται και με επιθετική διάθεση την ώρα που εφορμούμε εναντίον κάποιου. (Ακολουθούν 36 φρ.).

- γλίτωσες τη βροχή, φυλάξου απ' τ' απόβροχο, βλ. λ. [απόβροχο](#).

- έβαλαν την αλεπού να φυλάει τις κότες, βλ. λ. [αλεπού](#).

- έβαλαν το λύκο να φυλάει τα πρόβατα, βλ. λ. [λύκος](#).

- είναι (για) να φυλάς τα ρούχα σου, βλ. λ. [ρούχο](#).

- είναι, Θεέ μου, φύλαγε, βλ. λ. [Θεός](#).

- είναι ο Θεός να σε φυλάει, βλ. λ. [Θεός](#).

- Θεέ μου φύλαγε! βλ. λ. [Θεός](#).

- Θεός να φυλάει! βλ. λ. [Θεός](#).

- Θεός φυλάξοι! βλ. λ. [Θεός](#).

- ο Θεός να σε φυλάει, βλ. λ. [Θεός](#).

- ο Θεός να φυλάει! βλ. λ. [Θεός](#).

- ο φόβος φυλάει τα έρημα ή ο φόβος φυλάει τα έρμα, βλ. λ. [φόβος](#).

- όποιος φυλάει τα ρούχα του έχει, τα μισά, βλ. λ. [ρούχο](#).

- όταν έχεις, φύλαγε, σαν δεν έχεις, δούλευε, βλ. λ. [δουλεύω](#).

- Παναγιά μου φύλαγε! ή Παναγία μου φύλαγε! βλ. λ. [Παναγία](#).

- τα φυλάω, κλείνω τα μάτια μου και μετράω μέχρι το δέκα ή το είκοσι, για να προλάβουν να κρυφτούν τα άλλα παιδιά στο ομαδικό παιδικό παιχνίδι κρυφτό: «όταν τα φυλούσα, μετρούσα δυο δυο για να βγω πριν προλάβουν τα παιδιά να κρυφτούν».

- τα φυλάω (ενν. τα λεφτά, τα χρήματα), δεν τα ξοδεύω, τα αποταμιεύω και, κατ' επέκταση, είμαι τσιγκούνης: «όσα βγάζω, τα τρώω και δεν είμαι απ' αυτούς που τα φυλάνε, γιατί μια φορά ζούμε». (Λαϊκό τραγούδι: διαθήκη και λοιπά κάνουν όσοι **τα φυλάνε**, εγώ ήμουν παπά όσα έρθουν κι όσα πάνε).

- το φυλάω σαν τα μάτια μου ή το φυλάω σαν τα μάτια μου τα δυο, βλ. λ. [μάτι](#).

- τον Τούρκο φίλευε, τον κώλο σου φύλαγε, βλ. λ. [Τούρκος](#).

- τον (τη) φυλάω σαν τα μάτια μου ή τον (τη) φυλάω σαν τα μάτια μου τα δυο, βλ. λ. [μάτι](#).

- του τη φυλάω, βλ. συνηθέστ. του την έχω φυλαγμένη, λ. φυλαγμένος·
- του το 'χω φυλάξει, βλ. συνηθέστ. του το 'χω φυλαγμένο, λ. φυλαγμένος·
- φύλαγε τα ρούχα σου να 'χεις τα μισά, βλ. βλ. ρούχο·
- φυλάει γίδια, βλ. λ. γίδι·
- φυλάει το τομάρι του, βλ. λ. [τομάρι](#)·
- φύλαξε φίδι το χειμώνα να σε δαγκώσει το καλοκαίρι, βλ. λ. φίδι·
- φυλάω και τον κώλο μου, βλ. λ. κώλος·
- φυλάω καραούλι, βλ. λ. καραούλι·
- φυλάω καρτέρι, βλ. λ. [καρτέρι](#)·
- φυλάω μέσα μου (κάτι), βλ. λ. μέσα·
- φυλάω μυστικό, βλ. λ. μυστικός·
- φυλάω πισινή, βλ. λ. [πισινή](#)·
- φυλάω πώς και πώς (κάτι), προσέχω πάρα πολύ, να μη χάσω κάτι, γιατί μου είναι ή το θεωρώ πολύτιμο: «αυτό το ρολόι ήταν δώρο του σχωρεμένου του πατέρα μου και το φυλάω πώς και πώς || είναι σπάνιος πίνακας και τον φυλάω πώς και πώς»·
- φυλάω τα νώτα μου, βλ. λ. νώτα·
- φυλάω τσίλιες, βλ. λ. [τσίλια](#)·
- Χριστέ μου φύλαγε! βλ. λ. [Χριστός](#)·

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας